

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Joost II Sickenga
Titel	De oude prins
Jaar	1993
Uitvoering	Het Concern / Dick Hauser

Copyright (C) 1993 by Joost II Sickenga

DE OUDE PRINS

JOOST II SICKENGA

PERSONAGES

DE VROUW: *Een jonge danseres.*

DE OUDE PRINS: *Een oude, stramme man.*

DE OUDE PRINS

'wacht even'
was het laatste

'wacht even'
was het laatste wat je zei
'wacht even' zei je
'ik heb nog wat voor je'
en uit je mond
en je haalde uit je mond
een naam
'Jo-jo' zei je
'zo noem ik je, zo heet je
Jo-jo'

zeven-en-vijftig jaar heb ik die naam
gedragen
zoveel keer- zo vaak
is die naam me toegeroepen
bij een ontmoeting
in de oren gefluisterd
tijdens een afscheid
of achterna geschreeuwd na een ruzie
die naam heeft bestraffend geklonken
verwijtend, teder, triest
of lief
Jo-jo
maar nooit
nooit, in zeven-en-vijftig jaar niet
heeft die naam weerklonken
met de schittering
die jij haar gaf
toen jij
toen

zeven-en-vijftig jaar
hebben we elkaar
niet gezien

wacht even- há!

ik weet, weet nog
een woedende wind had die nacht
op het eenzame buiten ingebeukt
er zat ander weer aan te komen
ja
ik weet, nog altijd weet ik
de kapot gewaaide ramen van de voordeur
we stonden in het glas en
draalden verlegen om ons eerste afscheid heen

de scherven knarsten en knerpten
behalve toe we elkaar omhelsden
want toen stonden we stil
toen was het stil
lang
liefkozende lippen in de nek van de ander
ja

ik weet, ik wilde
wilde niet weg
maar het eten was op, en
ik was de man
was de prins

ja, we hielden elkaar vast
we keken over elkanders schouders
ik naar het buiten waar jij zou blijven
jij naar de weg, de heuvels en rivier
waarover ik naar de stad zou gaan
voedsel inslaan

na nog een zoen en nog één
heb ik me losgemaakt
omgedraaid en ben vertrokken
die omhelzing, dat afscheid
het moet hier nog ergens rondhangen

ijs, ijs
ik herinner me het ijs
grijs
en daarboven een loden lucht
in één nacht had de vorst
zich vastgebeten in dat land
de klemmende kaken van de kou
lieten alles kraken
er was geen sneeuw
geen sneeuw
enkel een ijzige kilte
de kou had de dauw bevroren
rijp maakte het gras broos
het brak onder mijn knieën
toen ik knielde aan de oever
de rivier strekte zich spiegelend
tot aan de overkant
in de stad hadden ze me gewaarschuwd
'waag het niet, waag het niet
ga niet over het ijs van één nacht
het is niet te vertrouwen'
maar ik was jong en onbehouwen
één lege, slapeloze nacht

was meer dan lang genoeg gewacht
ik moest het er op wagen
moest kijken of het ijs mij wilde dragen
vriendelijk, vleiend sprak ik het toe
van 'toe nou ijsje, doe, doe!'
onderwijl het linkerbeen eerst
heel voorzichtig, heel beheerst
toen het rechter er achteraan
en ja hoor, je kon er op staan
maar bij de volgende schreden
was ik al bijna uitgegleden
'hè wat onvoorzichtig'
kraakte het ijs jichtig
niets bleek delicates
dan één nacht bevroren water
dus nog zoeter, nog zachter
liet ik de wal achter
aldoor goed kijkend
de wakken ontwijkend
fluisterend van 'draag me dan
ik weet dat je het kan
want, ooh ijs, vorst van het water
hou je me niet, dan ontstaat er een krater
en zal mijn lief tevergeefs wachten
duizenden nachten tevergeefs smachten'
inmiddels was ik al halverwege
en aldoor had het ijs gezwegen
schuifelend schoof ik voort
tot het ineens kraakte, ongehoord
met 'aah' een gil
stond ik stil
dacht: 'nu niet verder lopen'
dus op mijn knieën door gekropen
maar het ijs wou niet meer zwijgen
en knarste: 'ik zal je krijgen'
'ooh nee' jammerde ik er bovenuit
maar het ijs bleef bij zijn besluit
deed krakend de kaken van elkaar
knipte open als een roestige schaar
tussen handen en knieën kwam een kier
met daarin het ijswater van de rivier
de spleet werd één-zestig, één-zeventig
en ik redde nooit meer dan één-negentig
mijn buik was al nat
toe ik afgemat tot het ijs bad
in dat ijsbad
maar 't wou alleen van wijken weten
zo werd ik zowat uiteengereten
nagels krasten zonder houvast
en dat was 't

plons

DE VROUW

wie is daar

DE OUDE PRINS

Jo-jo

DE VROUW

wat ben je lang weg ge-
hoe laat is het?

DE OUDE PRINS

kwart voor negen, zoiets

DE VROUW

heb je de boodschappen?

DE OUDE PRINS

boodschappen?

DE VROUW

Jo-jo, wat klinkt je stem vreemd?

DE OUDE PRINS

dat komt van het roken

DE VROUW

Jo-jo, wat ruik je raar?

DE OUDE PRINS

dat komt van het drinken

DE VROUW

maar Jo-jo, wat heb je een natte-

DE OUDE PRINS

tong?

daarmee-

DE OUDE PRINS

fuck

DE VROUW

wat?

DE OUDE PRINS

fuck

DE OUDE PRINS

fijn

DE VROUW

mm?

DE OUDE PRINS

fijn!

DE VROUW

mm-mm

DE OUDE PRINS

fuck

DE OUDE PRINS

fout

DE VROUW
hè?
DE OUDE PRINS
fout pasje
DE VROUW
hoezo
DE OUDE PRINS
misstap
DE VROUW
heus niet
DE OUDE PRINS
pardon?
DE VROUW
hoort zo
DE OUDE PRINS
nee, fout
DE VROUW
ja zeg

DE VROUW
goed
DE OUDE PRINS
wat
DE VROUW
hoe dan?
DE OUDE PRINS
la maar
DE VROUW
ja kom
DE OUDE PRINS
pardon
DE VROUW
nog es?
DE OUDE PRINS
par-don
DE VROUW
nog es?
DE OUDE PRINS
pardon!
DE VROUW
hoe dan!
DE OUDE PRINS
laat maar

DE VROUW
nou, gaat het?
DE OUDE PRINS
het gaat niet, goed?
DE VROUW
gaat niet goed?

DE OUDE PRINS
ja hoor, 'goed'
DE VROUW
kwaad op mij?
DE OUDE PRINS
niet op jou
DE VROUW
op wat dan?
DE OUDE PRINS
nergens op
DE VROUW
ergens om?
DE OUDE PRINS
je bedoelt?
DE VROUW
jij, kwaad om-
DE OUDE PRINS
ach kom, jij
DE VROUW
wat nou ik
DE OUDE PRINS
zeik niet zo
DE VROUW
ontwijk niet zo
DE OUDE PRINS
doe ik niet
DE VROUW
is er dan?
DE OUDE PRINS
dat dus, fuck

DE OUDE PRINS
het gaat niet, oké
DE VROUW
hè nee, toe nou
DE OUDE PRINS
dit heeft geen zin
DE VROUW
doe nou- niet zo
DE OUDE PRINS
zo zinloos dit
DE VROUW
we kunnen er toch-
DE OUDE PRINS
wat wil je nog?
DE VROUW
er over praten
DE OUDE PRINS
ik haat gepraat

DE VROUW
maar waarom dan?
DE OUDE PRINS
om dat: 'waarom'
DE VROUW
maar waarom dat?
DE OUDE PRINS
omdat- fuck

DE VROUW
je sluit me buiten
DE OUDE PRINS
jij stelt je aan
DE VROUW
jij sluit je af
DE OUDE PRINS
jij stelt je op als- of-
DE VROUW
nou, zeg het dan?

DE VROUW
zeg schat, luister nou es hier
DE OUDE PRINS
hûh?
DE VROUW
je moet gewoon even rustig gaan zitten
DE OUDE PRINS
pardon, wat?
DE VROUW
wil je wat, drinken? wat eten? wat, wat-
DE OUDE PRINS
zoals jij praat, smakeloos, te gaar

DE VROUW
we zijn hier met zijn tweeën, Jo-jo
DE OUDE PRINS
en?
DE VROUW
ik wil niet dat je zo doet
DE OUDE PRINS
ga je weg
DE VROUW
maar schat, ik wil niet weg
DE OUDE PRINS
maak het alsjeblieft niet zo ingewikkeld

DE VROUW
ik heb het recht om te weten waarom
DE OUDE PRINS
wat

DE VROUW
waarom je me negeert, verdomme
DE OUDE PRINS

hou toch op
DE VROUW
ik hou niet op, ik hou niet op, ik-
DE OUDE PRINS
als je nou weer es ging slapen?

DE VROUW
het is mijn schuld, mijn schuld
DE OUDE PRINS
haal jezelf niet zo naar beneden
DE VROUW
mijn schuld, mijn fout, stom
mijn stommititeit
doe het altijd verkeerd
DE OUDE PRINS
misschien moet je professionele hulp zoeken
DE VROUW

ik vind het heel erg
erg naar
heb juist zo mijn best gedaan
zo geprobeerd
zo vaak tegen mezelf gezegd- gezegd-
gezegd van zo gaat het wel weer en
nu is het allemaal voor niets en
voor jou vind ik het ook zo erg
want ik was net zo blij
zonet zo blij dat je er was en
nou ga je vast zo weg en
ik wil helemaal niet alleen achterblijven
zo alleen
verdomme ik wil helemaal niet
niet dat jij mij zo ziet
ik wil niet zo'n slappe trut zijn
maar het ook zo- zo- zo-

DE OUDE PRINS
professionele hulp, pillen misschien
anti-depressief-ia?

DE VROUW
ja dan ben jij van me af
ja ik heb je wel door
nou ik laat niet meer over me heen lopen meer
donder maar op, ga maar
sodemieter maar weg
ik laat me niet langer gebruiken
ik laat me niet langer aanpraten
dat het mijn schuld is
ik red het- het-

het verder in mijn eentje wel, het!
dank je
ik krijg vast een auto-ongeluk
binnenkort

DE OUDE PRINS

jij, jij moet- luisteren
't gaat niet- oké
beter nu stoppen- anders
doen we elkaar alleen maar pijn

DE VROUW

pijn- ik weet het niet, niet meer

DE OUDE PRINS

luister, een prachtige meid, jij
werkelijk, we hebben het heel-
ik vond het heel-
maar te verschillend hè, te-
fuck

DE VROUW

we kunnen
kunnen we niet naar een oplossing zoeken?

DE OUDE PRINS

zoeken?
ik ben het zat, zoeken
begrijp je dat, hier
kijk, zie deze schedel
kaal!
deze huid, dit vel
zie dit vel
als je er in knijpt
zitten er minuten later nog afdrukken in
lijkwit
zoeken, zoeken
ik wil dat het ophoudt, stopt

DE VROUW

je zegt dat je niet verder wil?

DE OUDE PRINS

ik ze dat het moet stoppen

DE VROUW

je zegt dat het moet stoppen, en wat dan?

DE OUDE PRINS

dan houdt het op

DE VROUW

als het opgehouden is, hoe zal dat zijn?

DE OUDE PRINS

dan zal het zijn of de wind is gaan liggen

DE VROUW

moet het echt stoppen, wil je niet verder?

DE OUDE PRINS

ik wil dat het ophoudt

DE VROUW

je hebt veel meegemaakt

DE OUDE PRINS

er is veel gebeurd onderweg

altijd onderweg

in de jaren

in al die jaren dat ik Jo-jo heette

altijd heb ik je gezocht

duizenden oren het ik gevraagd

duizenden monden hebben geantwoord

duizenden schouders zijn onwetend opgehaald en

duizenden handen hebben me gewezen

steden heb ik tot in steegjes doorzocht

in wouden en woestijnen heb ik je naam geroepen

wegen zijn ingeslagen en afgelopen

tot ze verzanden in paden

tot ze geen paden weer waren

DE VROUW

je bent ouder geworden

DE OUDE PRINS

jij niet

DE VROUW

ik heb geslapen, aldoor

DE OUDE PRINS

ja, aldoor geslapen, aldoor ogen dicht

DE VROUW

aldoor in het donker

DE OUDE PRINS

van het licht, van het licht worden we oud

DE VROUW

ik heb geslapen, in het donker

DE OUDE PRINS

ja

DE OUDE PRINS

meisie?

DE VROUW

ik huil

DE OUDE PRINS

meisie toch

DE OUDE PRINS

en wat zie ik?

en wie ben jij?

en is rood voor jou

als rood voor mij?

en wat is rood?

is rood voor jou
als rood voor mij?

en wat is liefde?

is rood voor jou
als rood voor mij?

nee- nee, laat me
ik was even ingedut
nee- nee geen katjesspel, laat me
ik ga nu vrijuit spreken
ik ga zo vrijuit spreken
dat ik niet meer weet wat ik zeg
ik ga alles zeggen
wat me voor de geest komt
zonder er over te denken
of het wel kan, klopt of
klinkt
ik ga spreken tot ik niet meer weet
wat ik zeg
want dat is vrij
niet meer weten

hier kindje, moet je weten
weet jij of rood voor jou
is als rood voor mij
je lijkt me te onwijs voor deze wereld, meisie
je moet geen stap verder
in de richting van die wereld doen
je moet zorgen dat je weer kunt slapen

hier in deze wereld
moet je weten
weten van huid
tot harnas
van hart, zacht
tot hard, verkracht
van vlam tot
lam
levenloos gesmeul
van minaar tot beul
en van waar
van waar ik niet meer weet
tot hier
waarvan ik niet meer weet
hoe het heet

vrij?
nee- nee, laat me

ik ga alles wat ik denk
ga ik vrijuit zeggen
ik ga al die zesentwintig
al die letters van dat verrotte alfabet
ga ik zo zeggen
dat klinkt wat ik denk
ik ga de 'ah' die zo sukkelig in 'mapje' zit
die 'ah' ga ik omringen
door precies die combinatie van andere letters
die ook nog weer op exact de juiste plaatsen
onderbroken worden door witte vlekken
een nogal ingewikkeld proces voor iemand
die van stations trappen valt en
ook andere drankgaten in zijn hoofd vertoont
dit alles daar gelaten, katjesspel

die 'ah'
die moet worden
de 'a' van 'aaai'
en 'aaaaah'

hoor de kreet
van ver weg
dat ben ik
vlak naast je

zeg meisje kun jij
jij me vertellen wie je bent?
ik bedoel niet moeilijk of zo
maar meer, zeg ik
zal ik zeggen: nuchter?
nuchter wie je bent, wat je bent
bloem, bever, engel
of olifant

dat je niks zegt
dat je je mond houdt
stel:
je kon niks meer zeggen
dan weten we hier hoe dat komt
dat is omdat de spraak
de spraak die zit maar in één hersenhelft
lopen, ruiken, zien hebben twee helften
spraak één
en waarom is dat?
ook dat weten we
dat is omdat

'we kunnen relatief zo lang nog niet
spreken
een paar millennia misschien'

verveelt het je
weten?
verveelt het weten je?
mij wel
zal ik zeggen wat ik weet
ik weet niet veel
ik kan amper tot twee tellen
moeder zei altijd:
'wacht nou even twee tellen'
ik tel tot twee:
'één, twee'
of ik tel tot twee:
'ééééén, tweeeee'
ik bedoel maar
hoelang zijn twee tellen
hoe ver is het tussen één en twee
zevenenvijftig jaar?
ik weet niet veel

'weerloos en wankel
dronken tussen de drommen
mensen
nuchter ben ik verdrietig
en dronken ben ik dat ook

ziet ons alle
leven, streven, sterven
mensen
nuchter zijn we nietig
en dronken zijn we dat ook'

zal ik zeggen wat ik zie
zie van ons, de mensen
ik zie ons allemaal stollen
stuk voor stuk, stollen
stuk voor stuk sterven als bevroren water
niet in staat tot stromen
verstijven we in de vraag 'waarom'
verijzen, ver-ijsen we in de hang naar houvast
en dat was 't
plons

de mensen?
verbitterd- vervlakt
het zijn de woorden niet
bitter bijt nog

vlak heeft nog vorm
maar niets van dat al
niets van dat al blijft over
over blijft:
gestolde massa

en hoe is het gekomen?
dat zelfs de kleinste harts-tocht
teveel wind werd
om zonder druipen op te branden?
kaarsrecht? ha-ha
brandschoon? kom
druipers zijn we, en over blijft
gestolde massa
over blijft:
was
meisie
het lijkt zo onwaarschijnlijk
zo jong als jij bent
het lijkt zo vreemd
dat ik je hier nog heb gevonden
jij schoon kind
wat moet jij hier?
je bewegingen, nog zijn ze bekoorlijk
je vormen nog rond
maar wat als de Grote Wijzer
rimpels in je vlees snijdt
je bekoorlijke passen afsnijdt?
wat als alleen herinneringen je resten?

herinneringen
gebeurtenissen
die bleven hangen
terwijl er verder werd getrokken
tijd gaat tenslotte altijd
door, verder
maar sommige momenten
bleven haken
en maakte een scheurtje
dat is de herinnering
een scheurtje

met de jaren, de scheuren talrijker
de havenstad waar Regina leefde
hoe die kleiner werd onder de au-blauwe hemel
of
de wind in de bomen
toen het gat, het graf
weer met de grond gelijk was gemaakt
allemaal momenten met zulke gore

gore weerhaken
dat het onmogelijk leek
dat het door- verder zou kunnen gaan
maar tijd gaat
altijd

met de jaren
het geheugen uit elkaar gereten
versleten
de laatste tijd beginner er gaten in te vallen
dan weet ik niet meer
dan weet ik niet meer hoe die heet
die havenstad

de herinneringen zijn rafels geworden
zijn zacht
ik neem ze in mijn hand
vlak voor het slapen gaan
kriebel ik er mee onder mijn neus
ze ruiken vertrouwd
't is mijn leven

Leven
wat heb je gedaan, Leven?
wat heb je met me gedaan, kun je dat zeggen Leven?
je bent nu zoveel jaren bij me geweest
zeg nu maar es wat
heb je me niet als een dweil
gebruikt voor als je nattigheid?
als een vaas voor je bloemen
papier voor je aars
junk voor je verdriet
nou Leven?
voor hoeveel avonturen heb je me niet gebruikt
hoeveel uren heb je in mij vermoord
hoeveel dagen heb je me gebruikt
om te sterven
nou?

wat kan ik zeggen
Leven antwoordt niet
misschien ben ik nu
al wel
dood

zeg meisie
hoe weet ik eigenlijk
dat je geen engel bent?
vermomd
als de vrouw waarvan ik hield

de vrouw die ik gezocht heb
ja, misschien kom je me wel halen
en zie je er alleen zo uit omdat
omdat ik anders weg zou rennen

de jongen is klein
de hond is zwart
de kamer van de jongen is ook zwart
hij ligt in bed
er staat een poppen-kast in de kamer
de jongen kan niet achter de poppen-kast kijken
hij is bang
wie is er achter de poppen-kast?

de jongen, als hij slaapt
dan staat er een verhuis-wagen buiten
in die verhuis-wagen zit alles
alles wat ook in het huis is
alleen dan nep
alles nep

de jongen, als hij wakker is
dan weet hij niet
weet hij niet
of zijn moeder wel de echte is

jij bent er zo eentje die me komt halen
ik heb daar wel van gehoord
jij bent echt
engel

piepen?
wat hoor ik, zachtjes
nee, toch niet
of?
nee, wat ik hoor
als ik luister is
duisternis

de hand
die je in mijn nek legt
gelijk de hand achter een kaars
wanneer je 'm uitblaast
niets zal blijven
zelfs geen
was

DE VROUW
hoor

DE OUDE PRINS
duister
DE VROUW
nee luister, er klinkt
DE OUDE PRINS
zwart
DE VROUW
nee Jo-jo, nieuw licht